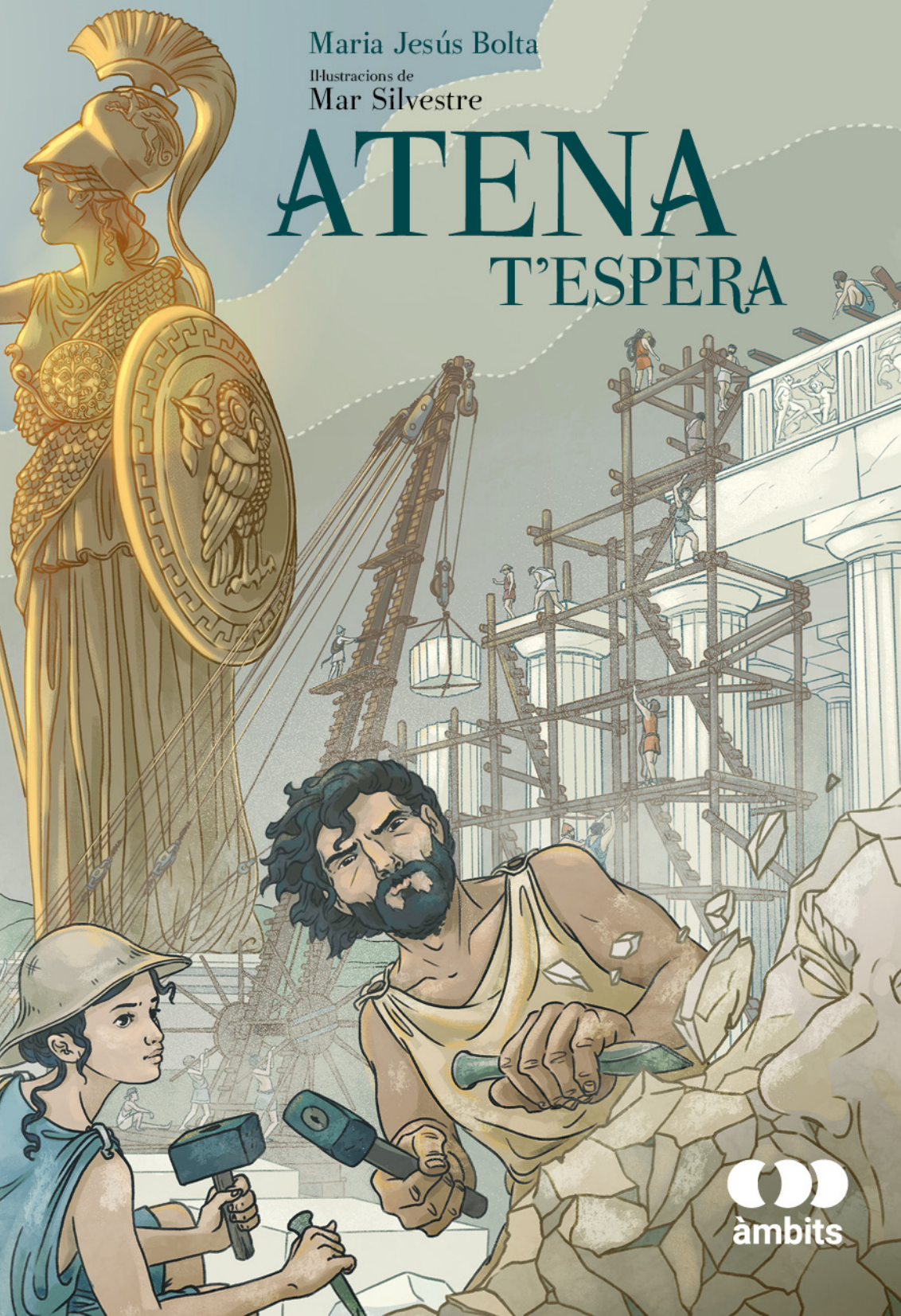

Maria Jesús Bolta

Il·lustracions de
Mar Silvestre

ATENA T'ESPERA

Lais avançava a poc a poc, arreplegant-se contínuament el quitó, la túnica que se li enganxava entre les cames i la feia entropessar. Feia dies que el pare i ella havien abandonat la que havia sigut sa casa de tota la vida, en un poblet del nord de l'Àtica, i es dirigien cap a Atenes. La jove sentia el cansament pel cos sencer, sobretot en l'ànima; portava el dolor per la pèrdua recent de la mare infiltrat en cada fragment de pell.

Va ser quan van finalitzar les cerimònies de dol i ofrenes, el mateix dia que Lais complia tretze anys, quan Diofant, el pare, li va anunciar que marxaven a la gran ciutat.

–Com? Per què? Per què?

–Perquè s'ha acabat el desterrament i ja podem tornar a casa –va fer l'home, amb un sospir de satisfacció.

Havien passat deu anys des que l'*Ekklesia* d'Atenes, l'Assemblea del poble, havia condemnat el pare de Diofant, Heliodor, a l'ostracisme, és a dir, a abandonar la ciutat com a castic per una acusació en què van ser determinants l'enveja i la traïció. L'home, injustament acusat, havia mort en l'exili de pena, però havia arribat el gran dia en què els seus descendents tenien permís per tornar a la que era la seua autèntica llar. Lais, tanmateix, no tenia cap record d'Atenes; n'havia eixit a l'edat de tres anys i havia passat la infantesa i la joventut en el poble. No entenia per què ara havia d'afegir al pesar de la pèrdua de la mare, el dolor de la separació dels amics.

Durant el trajecte, l'home li va anar explicant com recordava Atenes, una ciutat plena de gent d'arreu del país destinada a ser la gran metròpoli de Grècia.

—Ara que la guerra amb Esparta ha finalitzat i que n'hem segellat la pau, Pèricles, el gran guia d'Atenes, pretén convertir-la en un referent.

Diuen que hi ha desenes de temples en construcció i treball per a tot el món, Lais.

—Però al poble et reconeixien com al millor escultor. Per què hem d'abandonar-ho tot? I si no ens volen a Atenes?

—És clar que ens hi voldran, bonica, no patisques. Hi necessiten tota classe d'artesans. De totes maneres, si fora necessari, podria treballar en la construcció dels temples. A més, Atenes és la nostra casa.

—Serem estrangers en una ciutat farcida de gent —tornà a insistir la jove, en un últim intent per fer desistir el pare de la greu decisió—. Serà perillós. Tinc por.

—Tranquil·la, amor meu, no som metecs, no som forasters. Jo conserve la ciutadania atenesa i això ens atorga drets. A més, tenim una espècie de protector —va afegir somrient misteriosament.

—Un protector?

—És Cleòmedes, l'escultor. De joves, érem els millors amics. Quan va faltar la mare, em vaig

posar en contacte amb ell per contar-li que volia tornar a Atenes, i em va oferir la seua ajuda.

–Quina ajuda?

–Ens ha fet un préstec. Quan ens van expulsar, vam haver de vendre la nostra casa perquè necessitàvem diners per començar una nova vida. Cleòmedes ens ha trobat un allotjament. De moment, serà poca cosa, però amb el temps, tornarem a ser qui érem. Ell treballa en la construcció del temple d’Atena i m’ha promés que m’ajudarà a trobar faena a la ciutat. I diu que si vols, pots acudir al seu taller; hi coneixeràs la dona, Esara, i els tres fills que són un poc més majors que tu i que també són escultors.

Lais no aconseguia imaginar-se vivint lluny de la seua gent i de la caseta on havia crescut, però sabia que el pare no escoltaria raons: ja tenia ben decidit encetar una nova vida, per a ell i la filla, abraçat al record de la dona, en la ciutat que l’havia vist nàixer.

A mesura que s’acostaven a la capital i travesaven camps cultivats per esclaus, vigilats de prop

pels seus amos, se sorprenien per la gran quantitat de gent que caminava amb ells: comerciants; forasters que s'expressaven en idiomes que no identificaven; soldats a peu; treballadors humils amb les famílies i les eines al llom; almoiners; captius de guerra, de totes les edats i condicions que, lligats els uns als altres, avançaven amb la mirada perduda... A Diofant, cada racó li recordava la seua joventut i no parava de recordar anècdotes dels paratges que se'ls obrien davant dels ulls com si foren un somni al descobert. Feia temps que Lais no el veia tan animat, des que la mort de l'esposa li havia apagat la mirada. Aquell dia, de camí a la que fou la seua casa, el sentia desbordant d'alegria. Ella, mentrestant, s'esforçava per dissimular l'onada de tristesa que la inundava.

—No vull pensar com deu ser tornar a viure ací —murmurà el pare quan, per fi, van arribar a les portes d'Atenes.

Va ser passar per davall d'un dels arcs que donaven entrada a la ciutat, i quedar bocabadats

per l'ambient extraordinàriament viu que s'hi respirava. A mesura que caminaven a la recerca de la casa de Cleòmedes, es meravellaven amb l'exposició de temples, estàtues de diferents grandàries, fonts, focs, corones, cases i tallers alhora, places i placetes, que animaven els carrers. El pare va recordar que allà, cap a la dreta, es trobava l'àgora, la gran plaça on cada dia se solien reunir els ciutadans i els comerciants de tota mena, i que representava el cor d'Atenes.

–No la reconec! Com ha canviat! –s'extasiava.

Després d'una bona estona esquivant gent, soldats i alguna carreta, al remat van entrar a l'immens barri dels escultors on els va acollir una estàtua d'Hefest, déu del foc, del treball en metall i també de l'escultura. No els va costar molt localitzar la llar de qui els anava a ajudar; era una de les més grans de la contornada.

–Benvolgut Diofant! –va exclamar una veu a la seua esquena.

–Per Hefest! Cleòmedes, quina alegria!

L'amic d'infància era bastant més major que el pare de Lais, almenys ho aparentava per l'enorme barba, blanca com la neu, que li cobria mig rostre. La túnica li abraçava un cos corpulent i tenia un somriure que a Lais li va semblar del tot forçat. Es van oferir els respectes mutus i Diofant va presentar la filla a qui havia d'esdevindre el seu salvaguarda. Cleòmedes la va mirar de dalt a baix.

–Afrodita ha sigut molt generosa amb tu.

Lais va enrogir; no s'esperava una salutació tan directa.

–No li feu cas, estimats –va intervindre, de sobte, una dona baixeta que va aparéixer al bell mig del pati on acabaven d'entrar–. El meu marit sempre ha desitjat tindre una filla, però malgrat les ofrenes que els hem fet, les deesses no han considerat adequat atorgar-nos-la. Elles sabran per què.

Diofant va saludar-la amb una reverència.

–M'alegre de tornar a veure't, Esara.

L'esposa de Cleòmedes inclinà lleugerament el cap mentre mirava Lais de gaidó.

–Els meus fills menuts, Aristip i Enees, han eixit amb els amics, però el major, Dionís, deu estar a punt de...

–Bona vesprada! –saludà en aquell mateix instant un jove moré i alt que acabava d’obrir la porta d’entrada d’una trompada i s’acostava a ells quasi corrent–. Benvinguts a la nostra casa.

Diofant el recordava de menut com una criatura viva i alegre.

–Estàs fet un home, Dionís. M’han dit que vas participar en la guerra contra Esparta i que vas ser un hoplita molt valent.

L’altre li va donar les gràcies, però ja havia desviat la mirada cap a Lais i, amb un somriure que hauria fos totes les neus de l’Olimp, va xiuxiuejar:

–Lais, un plaer...

A la jove aquelles pupil·les verdes li van semblar provocadores. Es va posar tan nerviosa que no va saber què respondre.

–El meu pare m’ha parlat molt de tu... –continuà l’altre.

Cleòmedes? Què sabia aquell home d'ella? Li ho havia contat Diofant? Per què? A Lais no li agradà l'actitud arrogant de l'Adonis que encara no li havia amollat la mà, i li la retirà de manera brusca. Com per a distraure la tensió que s'havia generat, la veu de Cleòmedes, tot d'una, va retrunyir en l'atmosfera:

–Prou, Dionís! Et vaig dir que no volia que molestares el meu amic i la seua filla. Pensava que t'havia quedat clar!

El rostre del jove canvià de color:

–Perdone, pare, només pretenia ser amable.

–Doncs ja n'hem tingut suficient de la teua amabilitat. Retirà't.

El xicot no s'ho feu repetir i, quasi sense alçar els ulls del terra, es girà i isqué al carrer.

Quan el fill va desaparèixer i Esara es retirà discretament al gineceu amb les altres dones, Cleòmedes recuperà el to amable i els oferí ensenyar-los la casa. Aquesta es desenvolupava al voltant d'un gran pati rodejat d'habitacions, on imperava una xicoteta estàtua d'Hefest. Diofant

i Lais somreien bocabadats per la magnificència d'aquella construcció, però va ser l'edifici contigu el que els va acabar de captivar.

—Aquest és el meu imperi —va fer Cleòmedes, sense dissimular-ne l'orgull.

Era el seu taller. Els ulls de Lais brillaven d'emoció. Al poble, només disposaven d'una tauleta i poc més per treballar les escultures. Aquest lloc li semblà immens. El pare li havia explicat que Cleòmedes era un escultor reconegut a Atenes. No és que Diofant no tinguera bona imatge al nord de l'Àtica, però ser famós a Atenes eren paraules majors. Diofant esperava que prompte ell també aconseguiria el reconeixement de la ciutadania atenesa i que el buscarien per edificar estàtues en memòria de déus, deesses i herois.

—I ara, si em permeteu —els va invitar Cleòmedes—, us acompanyaré a la que serà la vostra residència.

La casa estava a uns quants carrers més enllà, quasi als afores del barri dels escultors. La imatge de la nova llar no els va decebre; s'ho esperaven.

S'assemblava a la majoria de cases repartides per tot Atenes. En un carrer bastant estret de terra i pols i lleuger pendent, va assenyalar una construcció modesta d'una sola estança i quatre parets pelades. Darrere d'un tros de cortina, dos llits. Davant de l'entrada, una xicoteta esplanada de terra batuda on instal·larien la taula i les cadires.

Després d'acomiar-se de Cleòmedes i de donar-li novament les gràcies, pare i filla van tancar la porta i es van abraçar.

—Som a Atenes, Lais. Ací comencem una nova vida amb el record de la mare. Els déus ens protegiran, ja ho veuràs. Tot anirà bé.

La jove va fer que sí amb el cap, però la profunda pena que sentia li va humitejar la mirada. «Què feia tan lluny de casa?», es preguntà.